

Center for Kultur- og Oplevelsesøkonomi

13 spørgsmål og svar om CKO's fremtid

1. Hvorfor er CKO og oplevelseszonerne indtil videre tidsbegrænset til udgangen af 2012?

CKO blev etableret i forbindelse med den politiske aftale fra 2007¹ om styrkelse af potentialet i kultur- og oplevelsesøkonomien i Danmark. I denne aftale fremgår det, at der "afsættes i alt 50 mio. kr." til centret. Hovedparten af midlerne afsættes til projekter, som styrker samspillet og udvekslingen af kompetencer mellem kulturlivet og det øvrige erhvervsliv". Læs mere i CKO's rammeaftale² og vedtægter³. Der skal i løbet af 2012 ske en afklaring af den overordnede indsats for de kreative erhverv og disse erhvervs bidrag til vækst og til innovation i det øvrige erhvervsliv. Se mere på www.cko.dk/omcko.

2. Hvilke resultater har CKO opnået siden 2009?

Mange af CKO's resultater er præsenteret i CKO's årsrapporter fra 2009, 2010 og 2011⁴. CKO har uddelt 23,9 mio. kr til i alt 20 projekter⁵, hvor kreative aktører samarbejder med virksomheder fra det øvrige erhvervsliv. Resultaterne fra CKO's vækstpuljeprojekter er løbende beskrevet på www.cko.dk, og metoder og effekter bliver offentliggjort i løbet af efteråret 2012. Desuden har CKO udviklet en række metodehåndbøger⁶ og cases⁷, der beskriver effekter af samarbejder mellem kreative erhverv og det øvrige erhvervsliv. I 2010 og 2011 har CKO vejledt over 100 virksomheder. Læs mere om CKO's vejledning⁸. CKO har desuden profileret oplevelsesøkonomien i Danmark gennem en lang række events og via pressen i ind- og udland. Dertil kommer en lang række indsatser inden for policy-udvikling på nordisk og europæisk niveau, finansiering og iværksætteri relateret til de kreative erhverv, innovation i det øvrige erhvervsliv mv.

3. Har CKO iværksat initiativer, der rækker ud over 2007-aftalen?

I CKO's vedtægter og rammeaftale fremgår det, at CKO skal løse en række relaterede opgaver for at indsamle og generere viden, nationalt og internationalt for derefter at videreformidle denne viden til offentligheden, kulturlivet og erhvervslivet. CKO har selv skaffet finansiering til flere af disse konkrete projekter:

- *Creative Business Cup*⁹
Creative Business Cup er en konkurrence for iværksættere fra de kreative erhverv. I 2012 gennemfører CKO en global finale af Creative Business Cup bl.a. med støtte fra

¹ http://www.cko.dk/sites/default/files/politisk_aftale_om_styrkelse_af_kultur-_og_oplevelsesoekonomien_i_danmark.pdf

² http://www.cko.dk/sites/default/files/CKO_Rammeaftale_2.pdf

³ http://www.cko.dk/sites/default/files/cko_vedtaegter_2.pdf

⁴ <http://www.cko.dk/omcko>

⁵ <http://www.cko.dk/projekter>

⁶ <http://www.cko.dk/metoder>

⁷ <http://www.cko.dk/cases>

⁸ <http://www.cko.dk/virksomheder>

⁹ <http://www.creativebusinesscup.com>

Erhvervsstyrelsen og Kauffman Foundation, sidstnævnte står bag Global Entrepreneur Week i uge 46. Det er også ugen, hvor den internationale finale i Creative Business Cup finder sted over tre dage i København. Over 20 lande forventes at deltage. Læs evt. mere på www.cko.dk/cbc

- *FAME – Facilitating Acces and Mobilisation og European finance for growth of creative industries*¹⁰
CKO gennemfører sammen med partnere fra Italien, Tyskland og Danmark projektet FAME – *Facilitating Acces and Mobilisation of European finance for growth of creative industries*. Projektet hører under Europa Kommissionens DG Enterprise's initiativ "European Creative Industries Alliance". Projektet er del af et europæisk initiativ, der skal gøre det lettere for kreative erhverv med højt vækstpotentiale at skaffe den fornødne kapital, udvikle virksomheden og skabe vækst. FAME løber over tre år fra 2012-2014 og har et samlet budget på 12 mio. kr. Det vil bl.a. udvikle nye, målrettede finansieringsinstrumenter og udnytte potentialet hos offentlige og private aktører i hele Europa.
- *Reach Out*¹¹
CKO har siden 2009 varetaget Reach Out - Kulturministeriets initiativ for brugerinddragelse og innovation i kulturens verden. Der var afsat i alt 5 mio. kr. til Reach Out, og halvdelen af midlerne er uddelt til projektstøtte. Udover projektstøtte har der været fire andre fokusområder for Reach Out: etablering af netværk, afholde møder og seminarer, kommunikation til kulturlivet og rådgivning om brugerinddragelse. Reach Out programmets nuværende finansiering ophører i maj 2012, men CKO har tilbudt af varetage netværket året ud.
- *Nordisk Ministerråd – KreaNord*¹²
I 2010 løste CKO sin første opgave for Nordisk Ministerråd i regi af KreaNord. De mange ideer og interesser blev samlet i fire centrale policy-anbefalinger. anbefalinger blev præsenteret på en konference i slutning af 2010. Siden har CKO hvert år løst en række opgaver for KreaNord inden for policy, netværk og kommunikation. KreaNord er et initiativ, der skal forbedre vilkårene for de kreative erhverv i Norden. CKO har etableret et myndighedsnetværk med deltagere fra de nordiske lande og Færøerne. Dette netværk bidrog bl.a. til løsning af den anden store opgave: udgivelse af en nordisk casesamling¹³ om kreative virksomheders forretningsudvikling og erfaringer. Endelig har CKO videreudviklet www.kreanord.org. I 2012 udvikler CKO et "business angel netværk". Desuden skal CKO i 2012 sammenligne de nationale indsats i de nordiske lande, dvs. gennemføre en policy-evaluering, drive et nordisk aktørnetværk og beskrive KreaNord tiltag i 2008-12 for de nordiske ministre på området.
- *Innovationsnetværk for Videnbaseret Oplevelsesøkonomi (Invio)*¹⁴
CKO spiller en væsentlig rolle i Invio, som Styrelsen for Forskning og Innovation støtter frem til 2014. CKO varetager netværkets formidling og videnspredning, hvilket er af særligt stor betydning i et projekt, der skal skabe øget integration mellem erhvervslivets aktører, forskning- og vidensinstitutioner og øvrige interessenter. Målet er at indsamle og formidle viden om

¹⁰ <http://www.cko.dk/eu-satser-p-kreative-erhverv>

¹¹ <http://www.cko.dk/reachout>

¹² <http://kreanord.org/omkreanord>

¹³ <http://kreanord.org/node/898>

¹⁴ <http://invio-net.dk>

oplevelsesbaseret forretningsudvikling. En opgave, der ligger i forlængelse af CKO's videns- og profileringsindsatser.

4. Hvilke analyser og erfaringer – nationale såvel som internationale er interessante at inddrage i overvejelserne om fremtidige initiativer og tiltag for oplevelsesøkonomien i DK?

Der findes interessante analyser og anden viden, som kan findes på www.cko.dk/viden. Blandt de væsentligste er følgende:

- *Vækst via Oplevelser 2011*¹⁵ (CKO og Erhvervsstyrelsen, nov. 2011)
Rapporten viser, at oplevelseserhvervene i Danmark står for knapt 12 pct. af værdiskabelsen i dansk erhvervsliv. Det svarer til en årlig værditilvækst på 108 mia. kr. Desuden arbejder en meget stor del af danske virksomheder, 91 pct., med oplevelser som en del af forretningen for at skabe værdi for kunder og medarbejdere. Næsten 8 pct. af den samlede beskæftigelse i Danmark findes i oplevelseserhvervene.
- *Behovsanalysen del I og II*¹⁶ (CKO 2011/2012)
Rapporten belyser kreative erhvervs muligheder og barrierer for at vækst. Analysen, der er gennemført i samarbejde med Epinion, bygger bl.a. på interviews med 1022 virksomheder fra kreative erhverv. Undersøgelsen viser bl.a., at de kreative virksomheder er ligeså vækstambitiøse som det øvrige erhvervsliv, men at de oplever vedvarende udfordringer med bl.a. forretningsudvikling – selv med de nuværende offentlige rådgivningstilbud og i højere grad end virksomheder fra det øvrige erhvervsliv. Undersøgelsen viser også, at små og mellemstore virksomheder på tværs af de kreative brancher ligner hinanden mere i deres behovsprofil end virksomheder af samme størrelse i det øvrige erhvervsliv og at det øvrige erhvervsliv ønsker ydelser fra de kreative. Der er med andre ord dokumenteret et marked for kreative ydelser. Og der er behov for målrettet erhvervsservice på tværs af de kreative brancher.
- *EU Kommissionens Konkurrenceredegørelse*¹⁷ (EU Kommissionen 2010)
Redegørelsen fastslog, at "de kulturelle og kreative sektorer bidrag til EU's BNP var 4,5 pct. og sektorerne beskæftigede ca. 3,8 pct. af den europæiske arbejdsstyrke. Udover dette direkte bidrag til jobskabelse og vækst har disse sektorer afsmittende virkninger på andre områder (...) og skaber fordele for uddannelser, social integration og social innovation. De kulturelle og kreative sektorer har derfor stor betydning for EU's bestræbelser på at komme ud af den aktuelle krise. Selv om disse sektorer i de senere år har haft højere vækstrater end gennemsnittet i mange lande, står de stadig over for særlige udfordringer og vanskeligheder".
- *EU Kommissionens The Entrepreneurial Dimension of the Cultural and Creative Industries*¹⁸ (EU Kommissionen 2010)
Rapporten sætter fokus på kreativitetsdrevet innovation. Kreativitetsdrevet innovation i erhvervslivet dækker over en bred vifte af muligheder for at skabe forretningsudvikling med afsæt i kreative fagligheder, herunder fx skuespil, design, musik, kunst, spiludvikling,

¹⁵ <http://www.cko.dk/vvo>

¹⁶ <http://www.cko.dk/behovsanalyse>

¹⁷ <http://cko.dk/gruppeindlaeg/konkurrenceredeg-relse-de-kreative-industrier-skaber-v-kst>

¹⁸ <http://cko.dk/gruppeindlaeg/eu-s-ter-fokus-p-den-kreative-innovation>

animation, film mv. Fordi kreativiteten er central for innovation, er de kulturelle og kreative brancher væsentlige for Europas fremtid. Rapporten er en bred analyse af de generelle rammebetingelser, som de kulturelle og kreative brancher har for at skabe vækst i Europa. Den sætter fokus på de – ofte meget små – kreative virksomheders vækstudfordringer og peger på, hvordan området kan styrkes.

- *Risky Business*¹⁹ (Demos 2010)
Den britiske tænketank Demos har vurderet risikoen for investeringer i de kulturelle og kreative erhverv. Resultatet viser, at kulturelle og kreative virksomheder ikke er mindre levedygtige end virksomheder i andre erhverv. Faktisk viser de kreative virksomheder stor evne til at kunne overleve økonomiske op- og nedture i opstartsårene, fordi de ofte ikke har særlige, høje, faste omkostninger sammenlignet med andre typer virksomheder.

5. Hvad mener CKO, at der skal ske efter 2012?

I foråret 2011 fremsatte CKO og de fire oplevelseszoner ²⁰en række anbefalinger²¹, som blev præsenteret på en konference på Christiansborg den 7. juni 2011. Efterfølgende har CKO's bestyrelse²² drøftet fremtiden særligt med henblik på, hvilke udvalgte aktiviteter, der vil være relevante at fortsætte, efter den nuværende bevilling udløber.

6. Hvilke elementer mener CKO, en aftale om initiativer efter 2012 bør omfatte?

En politisk aftale i 2012 om kultur- og oplevelsesøkonomien i Danmark bør fokusere på at:

- *Styrke de kreative erhverv*
De kreative erhverv har et stort vækstpotentiale, men er samtidig kendetegnet ved nogle særlige udfordringer, der kan forhindre, at vækstpotentialet realiseres. Det gælder behov for styrkede kompetencer inden for forretningsudvikling, strategi, eksport, ophavsret og finansiering.
- *Styrke kreativitetsdrevne innovation og spill-over i det øvrige erhvervsliv*
Erhvervslivets har behov for nye redskaber til differentiering og til at styrke konkurrenceevnen. Kreativitetsdrevne innovation har vist sig som en effektiv innovationsform i erhvervslivet, men kræver indsigt og erfaring med, hvordan der skabes synergi mellem kreative kompetencer og forretning.
- *Fremtidens målsætning*
Fremtidens målsætning bør derfor være: at styrke kompetenceudvekslingen mellem de kreative erhverv og det øvrige erhvervsliv: Herigennem opnår de kreative aktører øget professionalisering indenfor forretningsudvikling mv., samtidig med, at erhvervslivets øvrige virksomheder tilegner sig nye metoder inden for kreativitetsdrevne innovation og oplevelsesbaseret forretningsudvikling. Samlet set vil det være en styrkelse af både de kreative erhverv og det øvrige erhvervsliv. Denne vurdering tager afsæt i CKO's aktiviteter og erfaringer

¹⁹ <http://cko.dk/demos-risky-business>

²⁰ <http://www.cko.dk/de-fire-oplevelseszoner>

²¹ http://cko.dk/sites/default/files/oplevelseszonerne_og_cko_strateginotat_www_o.pdf

²² <http://www.cko.dk/ckos-bestyrelse>

siden 2009 samt CKO's research af nationale og internationale erfaringer og rapporter på området.

7. Hvad mener CKO, der helt konkret bør gøres?

For at indfri vækstpotentialet i de kreative erhverv og oplevelsesøkonomien bør der skabes overensstemmelse mellem de forskellige politikområder og forskellige interesser bør involveres, herunder brancheorganisationer, myndigheder, regionale erhvervsservicecentre, kapitalordninger, forskning- og uddannelsesinstitutioner mfl.

Der er behov for at skabe bedre service for virksomhederne og understøtte de talrige muligheder for synergi mellem Danmarks kreative erhverv og det øvrige erhvervsliv. Derfor skal vi synliggøre potentialerne i Danmarks kreative erhverv og sætte fokus på værdien af kreativitetsbaseret innovation og spill-over. Det vil desuden være hensigtsmæssigt at skabe overblik, enkelthed og en "one-point-of-entrance" i forhold til offentlige initiativer, der sigter mod vækst i de kreative erhverv og kreativ innovation i det øvrige erhvervsliv.

CKO foreslår derfor, at man etablerer et væksthus og et videntcenter for kreative erhverv, der kan understøtte de specialiserede aktører og brancheorganisationer indenfor de kreative erhverv. Et sådant væksthus kan også være en serviceplatform for det øvrige erhvervsliv, der ønsker at arbejde med kreativitetsbaseret innovation. Væksthuset kan fx etableres i et offentligt-privat partnerskab, eventuelt med et råd sammensat af interesser fra Danmarks kreative aktører og brancheorganisationer samt erhvervslivets virksomheder og organisationer. Det kunne være i lighed med det svenske råd for kulturelle og kreative erhverv²³. Herved ville væksthuset dels have mulighed for at samle en lang række aktører med stor relevans for hinanden, dels styrke mulighederne for at tale med samlet stemme i spørgsmål, der vedrører fælles styrker og udfordringer.

8. Hvilke udenlandske erfaringer er der på området, som er værd at vurdere?

Ja, der er en lang række udenlandske erfaringer på området, som kan findes i CKO's vidensbibliotek²⁴. De kreative erhverv er gennem det seneste årti kommet i stigende politisk fokus som en driver for social, kulturel og økonomisk vækst. Både i de nordiske lande og i EU. CKO har bidraget til den norske og svenske handlingsplan på området, som aktuelt er under udvikling. CKO har opnået international anerkendelse og er blevet involveret i en række udenlandske initiativer. Partierne bag den politiske aftale fra 2007 var forudseende, og Danmark har derfor været foregangsland i en udvikling, som fortsat bliver mere aktuel. CKO er pt. involveret i følgende, internationale konstellationer: European Creative Industries Alliance/FAME²⁵ og Nordisk Ministerråd/KreaNord²⁶. På europæisk niveau har der været stigende fokus på de kulturelle og kreative erhverv siden 2007, hvor det netop afsluttede projekt Creative Growth²⁷ blev iværksat. Ser man på de senere rapporter fra Europa-Kommissionen må man sige, at missionen lykkedes; i Europa-Kommissionens grønbog fra 2010²⁸ samt Europa-Kommissionens konkurrenceredegørelse²⁹ fra samme år tilskrives de kulturelle

²³ <http://www.sweden.gov.se/sb/d/13404/a/152387?setEnableCookies=true>

²⁴ <http://www.cko.dk/viden>

²⁵ <http://cko.dk/eu-satser-p-kreative-erhverv>

²⁶ <http://kreatord.org/omkreatord>

²⁷ <http://www.creative-growth.eu/>

²⁸ http://www.cko.dk/sites/default/files/green_paper_-_unlocking_the_potential_of_cultural_and_creative_industries.pdf

²⁹ <http://www.cko.dk/gruppeindlaeg/konkurrenceredeg-relse-de-kreative-industrier-skaber-v-kst>

og kreative erhverv stor betydning for de europæiske erhvervs fortsatte konkurrenceevne på det globale marked. Af andre landes initiativer på området kan nævnes:

- *Centre of Excellence for the Cultural and Creative Industries*³⁰ (DE), oprettet af den tyske forbundsregering og giver på føderalt niveau rådgivning og information og støtter netværk for de kreative erhverv.
- *Ontario Media Development Cooperation*³¹, OMDC (CAN), er et selskab under Ontarios Kulturministerium og har til opgave at tiltrække investeringer, skabe arbejdspladser og styrke innovation og udvikling af nye forretningsmodeller i udvalgte kreative brancher (film, tv, computerspil og forlagsvirksomhed).
- *Institut pour le Financement du Cinéma et des Industries Culturelles*³², IFCIC (FR) er etableret i 1983 af den franske stat og en række banker og tilbyder bankgarantier til de kreative erhverv. IFCIC består af to fonde, der tilsammen bidrager med 273 mio. EUR i bankgarantier.
- *National Endowment for Science Technology and the Arts*³³, NESTA (UK) er en national britisk fond rettet mod videnskab, teknologi og kunst/kultur. Økonomisk vækst, offentlig service og kreative industrier er blandt NESTA's fokusområder.
- *Creative Industries Development Agency*³⁴, CIDA (UK) i London er etableret af offentlige myndigheder, kreative virksomheder, uddannelsesinstitutioner mm. CIDA's opgaver er i vid udstrækning at hjælpe kreative entreprenører og virksomheder med at håndtere diverse udfordringer, såsom ophavsret, finansiering og opstart af egen virksomhed gennem ekspertrådgivning, vidensspredning og networking-events.
- *Dutch Creative Industries Council*³⁵ er et nyt Hollandsk tiltag (opstart 2012), der er udset til at organisere indsatsen for at realisere potentialerne i de kreative erhverv. Målsætningen er at bringe Holland i front i Europas kreative økonomi inden 2020.

9. Skal CKO ikke evalueres?

CKO har aftalt en række effektmål, der skal tegne et billede af CKO's resultater. Målene er opstillet bl.a. fordi der var enighed om, at det er mere værdifuldt at vurdere effekterne løbende fremfor ved bevillingsperiodens afslutning³⁶. CKO fandt det mere værdifuldt at løbende vurdere effekterne af CKO's aktiviteter fremfor ved bevillingsperiodens afslutning. Se status på effektmålene for 2011³⁷. Kulturministeriet og Erhvervsstyrelsen har efter et udbud givet Deloitte til opgave at evaluere, hvordan 2007-aftalen er blevet implementeret. Resultaterne af Deloitte's evaluering, der omfatter både CKO og de fire oplevelseszoner bliver offentliggjort i løbet af foråret 2012³⁸.

³⁰ <http://www.kultur-kreativ-wirtschaft.de/KuK/Navigation/root.html>

³¹ <http://www.omdc.on.ca/>

³² <http://www.ifcic.fr/>

³³ <http://www.nesta.org.uk/>

³⁴ <http://www.cida.co.uk/>

³⁵ <http://www.government.nl/issues/entrepreneurship-and-innovation/investing-in-top-sectors/creative-industry>

³⁶ http://www.cko.dk/sites/default/files/effektmaal_og_handlingplan_2011_web.pdf

³⁷ http://www.cko.dk/sites/default/files/status_paa_ckos_effektmaal.pdf

³⁸ <http://cko.dk/evaluering-af-indsatsen-inden-oplevelses-ekonomi>

10. Har CKO aktiviteter og forpligtelser efter 2012?

Ja, CKO er i FAME-initiativet forpligtet frem til 2014. Hvis ikke CKO fortsætter, må Danmark og de øvrige nordiske lande, som CKO repræsenterer, forlade FAME, der med støtte fra European Creative Industries Alliance under Europa-Kommissionen, skal styrke finansieringsmulighederne for de kreative erhverv. CKO er også forpligtet frem til 2014 i innovationsnetværket Invio³⁹, som støttes af Styrelsen for Forskning og Innovation. De øvrige aktiviteter, eksempelvis de igangværende *vækstpuljeprojekter*⁴⁰ har CKO tilrettelagt, så de afsluttes inden udgangen af 2012.

11. Hvornår bliver der truffet en beslutning om CKO's fremtid?

Det er ikke muligt at sige med sikkerhed, hvornår der bliver truffet en beslutning.

12. Hvad sker der med CKO's bestyrelse og medarbejdere?

Det er erhvervs- og vækstministeren og kulturministeren, der udpeger CKO's bestyrelse og bestyrelsesformand. I 2008 skete det efter indstillinger fra partierne bag 2007-aftalen. Hvis CKO fortsætter, kan bestyrelsen helt eller delvist genudnævnes eller udskiftes helt. CKO's direktør og medarbejdere er alle opsagt til senest den 31. december 2012. Lejemålet ved Forskerparken CAT i Roskilde er ligeledes opsagt til den 31. december 2012.

13. Hvad sker der, hvis CKO's bevilling ikke forlænges?

Selvom ca. 34 pct. af CKO's indtægter ikke vedrører bevillingen fra 2007-aftalen, vil det være vanskeligt at fortsætte CKO efter den 31. december 2012, hvis bevillingen ikke forlænges. Det kan ikke udelukkes, at visse af aktiviteterne fortsætter, eksempelvis det EU-finansierede FAME-initiativ om finansiering og CKO's aktiviteter i innovationsnetværket Invio. Man kan også forestille sig andre scenarier, hvor CKO's aktiviteter videreføres i samarbejde med andre myndigheder eller aktører.

³⁹ <http://invio-net.dk>

⁴⁰ <http://cko.dk/projekter>